

посібник. Київ : КНЕУ, 2001. 250 с. 3. Левицька С. О. Фінансові результати господарської діяльності як об'єкти бухгалтерського обліку та менеджменту. *Бухгалтерський облік і аудит* : наук.-практ. журн. 2015. № 12. С. 2-9. 4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2010 № 1629. 5. Свірко С. В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія і організація. Київ : КНЕУ, 2006. 243 с.

УДК 657.1

В. О. Войтенко, здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: **Т. В. Клименко**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ І НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ

Ключові слова: облік, запаси, міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, національні стандарти бухгалтерського обліку.

Українська економіка в останні роки зазнала кардинальних змін у напрямі адаптації вітчизняного законодавства, що регулює функціонування її суб'єктів, до міжнародних стандартів. Багато українських підприємств вийшли на світовий ринок і, відповідно, працюють за правилами, які він вимагає.

Хоча Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(с)БО) розроблено на основі міжнародних стандартів, вони мають суттєві відмінності, які впливають на розкриття інформації користувачам. Особливо це питання актуально для підприємств, які ведуть облік за вимогами Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСБО).

Питанням вирішення проблем організації обліку запасів присвячені наукові праці багатьох вітчизняних учених, серед яких відмітимо: Т. Кондрашову, Ф. Бутинця, М. Ляшенко, І. Жолнера та ін. Проте, попри велику кількість наукових розробок, все ж залишаються неопрацьовані питання обліку запасів з урахуванням МСБО.

Враховуючи те, що НП(с)БО розроблялись на основі міжнародних стандартів, то між цими нормативними актами є низка спільних положень щодо обліку запасів, але є й відмінності.

Важливою передумовою обліку запасів є порядок їх визнання. Згідно МСБО 2 «Запаси» запаси – це активи, які:

- а) утримуються для продажу в звичайному ході бізнесу;
- б) перебувають у процесі виробництва для такого продажу;
- в) існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі при поданні послуг [1].

Відповідно до п. 5 П(с)БО 9 «Запаси» запаси визнаються активом, якщо існує імовірність того, що підприємство отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, та їх вартість може бути достовірно визначена [2].

Крім того, відрізняється й склад запасів. Згідно П(с)БО 9 до запасів належать: сировина, основні та допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші виробничі запаси; незавершене виробництво; товари; готова продукція; малоцінні та швидкозношувані предмети; поточні біологічні активи, якщо вони оцінюються відповідно до П(с)БО 9; продукція сільського і лісового господарства після її первісного визнання [2].

Відмінністю в класифікації є те, що в МСБО 2 малоцінні та швидкозношувані предмети не виділяють в окремий різновид запасів і спеціальних правил обліку немає.

Більш детальну характеристику основних положень П(с)БО 9 та МСБО 2 наведено в таблиці.

*Порівняння міжнародних та національних стандартів бухгалтерського обліку
щодо оцінки запасів*

Ознака	П(С)БО 9 «Запаси»	МСБО 2 «Запаси»
Оцінка запасів на дату	Первинна вартість або чиста реалізаційна вартість (найменша з двох оцінок)	Чиста вартість реалізації
Оцінка запасів при надходженні	<i>Собівартість формується з таких витрат:</i>	
	1) при придбанні у постачальника: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються; ТЗВ, інші витрати; 2) при виготовленні власними силами: витрати, що утворюють виробничу собівартість, визначену за П(С)БО 16 «Витрати»; 3) при внесенні до статутного капіталу: справедлива вартість, погоджена із засновниками підприємства з урахуванням витрат, що включаються до первісної вартості запасів, придбаних у постачальника; 4) при безоплатному отриманні: справедлива вартість; 5) при отриманні в результаті обміну на подібні активи: балансова вартість переданих запасів; 6) при отриманні в результаті обміну на неподібні активи: справедлива вартість отриманих запасів	1) витрати на придбання: ціна придбання; мита та інші податки; витрати на транспортування; вартість робіт з навантаження та розвантаження, інші витрати; 2) витрати на переробку: витрати, безпосередньо пов'язані з одиницею виробництва; 3) інші витрати, якщо вони були понесені при доставці до їх теперішнього місця розпакування та приведення до теперішнього стану
Оцінка запасів при вибутті	Собівартість перших за часом надходження запасів (ФІФО), ідентифікована собівартість, середньозважена собівартість, нормативні затрати, ціни продажів.	Метод конкретної ідентифікації, середньозважена собівартість, ФІФО, метод роздрібних цін, нормативні витрати.

Джерело: узагальнено автором на основі положень П(с)БО 9 та МСБО 2 [1, 2].

Таким чином, між П(с)БО 9 та МСБО 2 є низка спільних положень, що пов'язано з поступовою адаптацією вітчизняного законодавства до норм міжнародних актів. Однак, в аспекті оцінки запасів є вагомі відмінності, які можна пояснити тим, що МСБО має більш рекомендаційний характер і не враховує вітчизняних особливостей бухгалтерського обліку. Отже, для того, щоб покращити співпрацю із закордонними партнерами, потрібно гармонізувати зазначені нормативні документи, проте необхідною умовою є дослідження економічних і соціальних наслідків від такого уточнення норм національних стандартів бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел: 1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси»: затв. Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01 січня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021#Text. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом М-ва фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>.

УДК 657.37:004

Ю. К. Личкун, здобувач вищої освіти

Науковий керівник: **О. І. Волот**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Ключові слова: електронні звіти, переваги електронної звітності, недоліки електронної звітності.

У наш час досить популярним стало подання електронної звітності, але наскільки це зручно? Нові інформаційні технології та передові системи зв'язку відкривають широкі можливості раціоналізації не тільки роботи органів ДПС, але й всієї системи взаємовідносин платників податків з державою. На сьогодні вже звичайною практикою стало подання податкових декларацій і звітності в електронній формі. Доцільність впровадження електронної звітності, її позитивні і нега-